

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
Τηλ: 2103291200

ΤΟΠΙΚΟ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΩΝ
ΠΑΤΜΟΥ, ΛΕΙΨΩΝ, ΛΕΡΟΥ, ΑΓΑΘΟΝΗΣΙΟΥ ΚΑΙ
ΚΑΛΥΜΝΙΩΝ

Χρηματοδότηση: Ευρωπαϊκή Ένωση –
NextGenerationEU ΠΔΕ – ΣΑΤΑ 075 «ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΕΣ
ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ»

Κωδ. CPV: 71320000-7, 71351910-5, 90712000-1,
71410000-5

ΤΕΥΧΟΣ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

ΜΑΪΟΣ 2023

ΤΕΥΧΟΣ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Ι.1. ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΜΕ ΤΑ ΚΥΡΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

Αντικείμενο του Τοπικού Πολεοδομικού Σχεδίου (ΤΠΣ) των Δήμων Πάτμου, Λειψών, Λέρου, Αγαθονησίου και Καλυμνίων, είναι ο πολεοδομικός σχεδιασμός πρώτου επιπέδου στη συνολική έκταση των ανωτέρω νησιωτικών Δήμων.

Η Μελέτη θα συνταχθεί σύμφωνα με όσα αναφέρονται στον ν. 4759/2020 (ΦΕΚ Α' 245) «Εκσυγχρονισμός της Χωροταξικής και Πολεοδομικής Νομοθεσίας και άλλων διατάξεων» για τις Μελέτες Τοπικών Πολεοδομικών Σχεδίων (ΤΠΣ) και στο Παράρτημα της εκτελεστικής απόφασης του Συμβουλίου για την έγκριση της αξιολόγησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Ελλάδας (ST 10152/21 ADD 1).

Κεντρικό πυρήνα της διαδικασίας αποτελεί η κατάρτιση της Μελέτης Πολεοδομικού Σχεδιασμού (ΜΠΣ) η οποία καθορίζει το πρότυπο χωρικής οργάνωσης και ανάπτυξης, τα βασικά προγραμματικά μεγέθη, τα όρια των πολεοδομικών ενότητων και οικισμών, τις χρήσεις γης, τους όρους και περιορισμούς δόμησης, τις σημαντικές πολεοδομικές παρεμβάσεις, τα μεταφορικά (για την μηχανοκίνητη και τις ήπιες μορφές κινητικότητας), τεχνικά και περιβαλλοντικά δίκτυα και υποδομές, την ιεράρχηση του οδικού δικτύου, το σχεδιασμό πρόληψης και αντιμετώπισης έκτακτων συνθηκών και κινδύνων, την προσωρινή οριοθέτηση υδατορεμάτων εντός των προς πολεοδόμηση περιοχών και την γεωλογική καταλληλότητα για δόμηση στην περιοχή του έργου. Επιπλέον, τα ΤΠΣ θα περιλαμβάνουν ειδικό κεφάλαιο σχετικά με τα μέτρα αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής καθώς και σχετικά με την πρόληψη και τη διαχείριση των κινδύνων που σχετίζονται με το κλίμα.

Ανάλογα με τις τοπικές ανάγκες καθορίζονται και Ζώνες Υποδοχής Συντελεστή Δόμησης (Ζ.Υ.Σ.), Ζώνες Ειδικών Πολεοδομικών Κινήτρων, περιοχές και ζώνες ήπιας κυκλοφορίας και χαμηλών εκπομπών ρύπων, μέτρα προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, μέτρα υποστηρικτικά της αντιμετώπισης έκτακτων αναγκών και διαχείρισης συνεπειών φυσικών και τεχνολογικών καταστροφών και λοιπών απειλών, καθώς και κάθε άλλο μέτρο, όρος ή περιορισμός που απαιτείται για την ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη και οργάνωση της περιοχής μελέτης. Ειδικά για τις περιπτώσεις όπου στην περιοχή μελέτης του ΤΠΣ υφίστανται θεσμοθετημένες ΖΥΣ βάσει εκδοθέντος σχετικού Προεδρικού Δ/γματος, οι εν λόγω ρυθμίσεις ενσωματώνονται στη μελέτη του ΤΠΣ, ενώ στις περιπτώσεις που μελέτες ΖΥΣ τελούν υπό εκπόνηση ή έγκριση, ο μελετητής του ΤΠΣ θα τις λάβει υπόψη του και θα ενσωματώσει τις προτεινόμενες ρυθμίσεις στην αντίστοιχη περιοχή αναφοράς, έτσι ώστε να θεσμοθετηθούν ενιαία με την έκδοση του Π.Δ. έγκρισης του ΤΠΣ (βλ. σχετικά την ΥΑ Τεχνικών Προδιαγραφών ΖΥΣ - ΦΕΚ 3544/Β/2021, παρ. Ι.2 καθώς και την ΥΑ Ορισμού Αναθέτουσας αρχής μελετών ΖΥΣ - ΦΕΚ 6507/Β/2021, άρθρο 2 και άρθρο 4 παρ. 10).

Επιπλέον, περιλαμβάνει ως υποστηρικτικές Μελέτες της ΜΠΣ τη συνοδή Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) των προτεινόμενων ρυθμίσεων και κατευθύνσεων, την Προκαταρκτική Μελέτη Γεωλογικής Καταλληλότητας στο σύνολο της έκτασης και για τις προς πολεοδόμηση περιοχές και τους οικισμούς που οριοθετούνται για πρώτη φορά (εφόσον η περιοχή δεν καλύπτεται από μελέτη της προηγούμενης περιόδου σχεδιασμού μέσω ΓΠΣ / ΣΧΟΟΑΠ), καθώς και τη Μελέτη Προσωρινής οριοθέτησης των υφιστάμενων υδατορεμάτων, εντός των νέων προς πολεοδόμηση περιοχών.

Τα ΤΠΣ εναρμονίζονται με τις κατευθύνσεις του Περιφερειακού Χωροταξικού Πλαισίου και των Ειδικών Χωροταξικών Πλαισίων και περιέχουν τις αναγκαίες ρυθμίσεις για την επίτευξη των σκοπών τους.

Η διαδικασία εκπόνησης και έγκρισης του ΤΠΣ του Δήμου Πάτμου, Λειψών, Λέρου, Αγαθονησίου και Καλυμνίων εκτυλίσσεται σε δύο Φάσεις: στην **Α' Φάση – Εκπόνηση** του ΤΠΣ και στη **Β' Φάση – Έγκριση** του ΤΠΣ.

Ειδικότερα η **Α' Φάση** του ΤΠΣ που περιλαμβάνει και την εκπόνηση της Συνολικής Μελέτης διαρθρώνεται σε **δύο (2) Στάδια** ως εξής:

1^ο Στάδιο: Διάγνωση – Εναλλακτικά Σενάρια – Αρχική Πρόταση

Το 1^ο Στάδιο περιλαμβάνει δύο (2) Ενότητες:

- **Ενότητα 1.1: «Ανάλυση χωρικών δεδομένων»**

Σε αυτήν την ενότητα περιλαμβάνεται η διοικητική και χωροταξική ένταξη στον ευρύτερο χώρο, η αναπτυξιακή φυσιογνωμία της περιοχής, η χωρική οργάνωση ανά ΔΕ, η πολεοδομική οργάνωση των οικιστικών περιοχών και των περιοχών παραγωγικών και επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, η κυκλοφοριακή οργάνωση όλων των δικτύων μετακινήσεων των οικιστικών περιοχών, η καταγραφή χώρων πρασίνου, φυσικών σχηματισμών, υδάτινων διαδρομών, στοιχείων κλίματος – μικροκλίματος και προβλημάτων που οφείλονται στην κλιματική αλλαγή καθώς και η αναγνώριση δικτύου διαχείρισης εκτάκτων αναγκών.

Επίσης περιλαμβάνονται:

1. Η Α' Φάση της ΣΜΠΕ, που αφορά την «Ανάλυση κατάστασης φυσικού περιβάλλοντος – Πιέσεις / ρύπανση» της υπό ρύθμιση περιοχής του Κεφαλαίου ΣΤ των προδιαγραφών της ΣΜΠΕ (Κοινή Υπουργική Απόφαση 107017/2006).
2. Η Α' Φάση της Προκαταρκτικής Μελέτης Γεωλογικής Καταλληλότητας των προδιαγραφών του Παραρτήματος Ι της Υπουργικής Απόφασης οικ. 37691/2007 που αφορά στην «Οριοθέτηση κατ' αρχάς γεωλογικά κατάλληλων περιοχών για οικιστική και άλλη συναφή με δόμηση χρήση περιοχών, σε συνάρτηση με περιορισμούς από γεωλογικούς κινδύνους την προστασία του γεωπεριβάλλοντος και τη διατήρηση των αξιοποιησίμων γεωλογικών πόρων» (κλ. 1:25.000).

- **Ενότητα 1.2:** «Αξιολόγηση χωρικών, γεωλογικών και περιβαλλοντικών δεδομένων, διατύπωση εναλλακτικών σεναρίων χωρικής ανάπτυξης και επιλογή του επικρατέστερου (αρχική πρόταση)»

Σε αυτήν την ενότητα περιλαμβάνεται η αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης και τα συμπεράσματα, η ανάπτυξη εναλλακτικών σεναρίων και η επιλογή επικρατέστερου σεναρίου.

Επίσης περιλαμβάνονται:

1. Η Β' Φάση της ΣΜΠΕ, που αφορά την Στρατηγική Περιβαλλοντική Εκτίμηση των διατυπωμένων από την Κύρια Μελέτη εναλλακτικών σεναρίων για την υποστήριξη της λήψης αποφάσεων επιλογής σεναρίου του Δ.Σ. και του Εργοδότη / Φορέα.

2^ο Στάδιο: Πρόταση

Το 2^ο Στάδιο περιλαμβάνει δύο (2) Ενότητες:

- **Ενότητα 2.1:** «Χωρικές κατευθύνσεις»

Σε αυτήν την ενότητα περιλαμβάνεται το χωρικό πρότυπο, τα προγραμματικά μεγέθη και το δομικό σχέδιο σε επίπεδο Δημοτικής Ενότητας.

Επίσης περιλαμβάνονται:

1. Η Β' Φάση της Μελέτης Γεωλογικής Καταλληλότητας των προτεινόμενων από τη ΜΠΣ των περιοχών προς πολεοδόμηση η οποία εκπονείται με βάση το Παράρτημα ΙΙ των προδιαγραφών της Υπουργικής Απόφασης 37691/2007 και αφορά στον καθορισμό των οριστικά Γεωλογικά κατάλληλων περιοχών (κλ. 1:10.000).
2. Η προσωρινή οριοθέτηση των τυχόν υφιστάμενων υδατορεμάτων εντός των νέων προς πολεοδόμηση περιοχών της πρότασης του ΜΠΣ μέσω Τοπογραφικής Αποτύπωσης και Ειδικής Υδραυλικής Μελέτης μίας Φάσης.

- **Ενότητα 2.2:** «Αναλυτικές ρυθμίσεις – Πρόγραμμα εφαρμογής»

Σε αυτήν την ενότητα περιλαμβάνεται η χωρική οργάνωση κάθε ΔΕ, ο σχεδιασμός και οι ρυθμίσεις οικιστικών υποδοχέων και περιοχών παραγωγικών και επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, ο σχεδιασμός προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και αντιμετώπισης εκτάκτων αναγκών, οι κατευθύνσεις για άλλους σχεδιασμούς και πολιτικές και το πρόγραμμα εφαρμογής του ΤΠΣ.

Επίσης περιλαμβάνονται:

1. Η οριστική Φάση της ΣΜΠΕ (Σύνολο Μελέτης ως Κοινή Υπουργική Απόφαση 107017/2006), που αφορά την Στρατηγική Περιβαλλοντική Εκτίμηση και τους Περιβαλλοντικούς Όρους επί της Πρότασης της ΜΠΣ του ΤΠΣ.

Η Μελέτη του ΤΠΣ θα περιλαμβάνει όλα όσα αναφέρονται στην Υ.Α ΥΠΕΝ/ΔΠΟΛΣ/72343/1885 (ΦΕΚ 3545/Β/03-08-2021) «Τεχνικές προδιαγραφές Τοπικών Πολεοδομικών Σχεδίων (ΤΠΣ)» και στο Παράρτημα αυτής.

Η Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων εκπονείται με βάση τα αναφερόμενα στην ΚΥΑ 107017/2006 (ΦΕΚ 1225 Β'/5-9-2006) «Εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 2001/42/ΕΚ «σχετικά με την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων» του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27^{ης} Ιουνίου 2001» όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με την Υ.Α. οικ. 40238/2017 (ΦΕΚ 3759/Β' 25.10.2017) «Τροποποίηση της κοινής υπουργικής απόφασης υπ' αριθμ. ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/οικ. 107017/2006 «Εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 2001/42/ΕΚ «σχετικά με την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων» του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Ιουνίου 2001».

Η Προκαταρκτική Μελέτη Γεωλογικής Καταλληλότητας εκπονείται σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην Υ.Α. 37691/12-09-2007 (ΦΕΚ 1902 Β'/ 2007) «Έγκριση προδιαγραφών για την εκπόνηση Μελετών Γεωλογικής Καταλληλότητας που συντάσσονται στα πλαίσια των μελετών ΓΠΣ – ΣΧΟΟΑΠ» Παράρτημα Ι και Παράρτημα ΙΙ, με προσαρμογή των κλιμάκων των απαιτούμενων γεωλογικών χαρτών στις νέες κλίμακες του χωρικού σχεδιασμού και τις λεπτομερέστερες ρυθμίσεις του Ν4759/2020).

Η Τοπογραφική Μελέτη θα εκπονηθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του Π.Δ. 696/74, του Ν. 4178/2013 και του Ν. 4030/2011.

Η Υδραυλική Μελέτη θα εκπονηθεί σύμφωνα με το ν. 4258/2014 «Διαδικασία Οριοθέτησης και ρυθμίσεις θεμάτων για τα υδατορέματα - ρυθμίσεις Πολεοδομικής νομοθεσίας και άλλες διατάξεις» καθώς και την υπ' αριθμ. Οικ. 140055/13-01-2017 ΚΥΑ ΦΕΚ 428 Β'/15-02-2017 των Υπουργών Περιβάλλοντος & Ενέργειας και Υποδομών & Μεταφορών «Τεχνικές προδιαγραφές σύνταξης του περιεχομένου του φακέλου οριοθέτησης κατ' εφαρμογή της παραγράφου 5 του άρθρου 2 του ν. 4258/2014 – Διευκρινήσεις για την εφαρμογή της διαδικασίας οριοθέτησης».

Σύμφωνα με τα παραπάνω η Συνολική Μελέτη συνίσταται στις εξής κατηγορίες Μελετών, όπως αναλύεται και στο Τεύχος Προεκτιμώμενης Αμοιβής:

- **Κατηγορία 01** (Χωροταξικές και Ρυθμιστικές Μελέτες)
- **Κατηγορία 02** (Πολεοδομικές και Ρυμοτομικές Μελέτες)
- **Κατηγορία 27** (Περιβαλλοντικές Μελέτες)
- **Κατηγορία 20** (Γεωλογικές, Υδρογεωλογικές και Γεωφυσικές Μελέτες και Έρευνες)
- **Κατηγορία 13** (Μελέτες Υδραυλικών Έργων – μόνο εφόσον απαιτηθεί προσωρινή οριοθέτηση ρεμάτων)
- **Κατηγορία 16** (Μελέτες Τοπογραφίας – μόνο εφόσον απαιτηθεί προσωρινή οριοθέτηση ρεμάτων)

Σε σχέση με την Ομάδα Έργου για την εκπόνηση των μελετών και την συνολική προσέγγιση της

ιδιαιτερότητας της περιοχής, εκτός του βασικού στελεχειακού δυναμικού εντάσσονται επιπλέον στην ομάδα μελέτης, ειδικοί συνεργάτες και εμπειρογνώμονες με το εξής αντικείμενο:

- **Δικηγόρος παρ' Αρείω Πάγω:** Η συμμετοχή του στη μελετητική ομάδα αποσκοπεί στην διαμόρφωση και τροφοδότηση της κύριας μελέτης του ΤΠΣ με προτάσεις σχετικά με την επίλυση των αναγομένων στο θεσμικό επίπεδο προβλημάτων, τα οποία δύναται να αντιμετωπιστούν στο πλαίσιο της ισχύουσας νομοθεσίας, όπως και στη σύνταξη του σχεδίου Π. Δ/γματος που θα περιλαμβάνει τις προτεινόμενες ρυθμίσεις από τη μελέτη του ΤΠΣ.
- **Δικηγόρος παρ' Αρείω Πάγω:** Η συμμετοχή του στη μελετητική ομάδα αποσκοπεί στην διαμόρφωση και τροφοδότηση της κύριας μελέτης του ΤΠΣ με προτάσεις σχετικά με την επίλυση των αναγομένων στο θεσμικό επίπεδο προβλημάτων, τα οποία δύναται να αντιμετωπιστούν στο πλαίσιο της ισχύουσας νομοθεσίας, όπως και στη σύνταξη του σχεδίου Π. Δ/γματος που θα περιλαμβάνει τις προτεινόμενες ρυθμίσεις από τη μελέτη του ΤΠΣ.
- **Διπλωματούχος Μηχανικός (Συγκοινωνιολόγος):** Η συμμετοχή του στην μελετητική ομάδα αποσκοπεί στον ενιαίο πολεοδομικό και κυκλοφοριακό σχεδιασμό, με γνώμονα την αντιμετώπιση της κλιματικής και ενεργειακής κρίσης. Συγκεκριμένα, καλείται σε συνεργασία με τα υπόλοιπα στελέχη της μελετητικής ομάδας να βοηθήσει στη διαμόρφωση, του χωρικού πρότυπου και τη χωρική οργάνωση ανά Δημοτική Ενότητα, όπως και να διερευνήσει, αξιολογήσει και προτείνει για την κύρια μελέτη του ΤΠΣ, την κατάλληλη κυκλοφοριακή οργάνωση και τα δίκτυα μεταφορών, συνυπολογίζοντας τις λειτουργικές και αισθητικές επιπτώσεις που αυτά επιφέρουν στο χώρο.
- **Διπλωματούχος Μηχανικός:** Η συμμετοχή του στη μελετητική ομάδα έχει ως αντικείμενο την καταγραφή, διερεύνηση, αξιολόγηση και τροφοδότηση της κύριας μελέτης με προτάσεις σχετικά με τους ισχύοντες όρους δόμησης στην περιοχή μελέτης και τη διασφάλιση του αναγκαίου και ασφαλούς θεσμικού πλαισίου δόμησης στην εκάστοτε περιοχή με την έγκριση του σχετικού Προεδρικού Δ/γματος έγκρισης του ΤΠΣ, για όπου αυτό κριθεί αναγκαίο. Ως περιπτώσεις διερεύνησης και συμβολής του αποτελούν κυρίως οι περιοχές όπου, α) οι ισχύοντες όροι και περιορισμοί δόμησης εγκλωβίζουν την απαιτούμενη συνθετική ευελιξία του μελετητή κατά την εκπόνηση αρχιτεκτονικών μελετών, οδηγώντας στην ανέγερση κτιρίων με τυποποιημένη ογκοπλασία και περιορισμένο αρχιτεκτονικό λεξιλόγιο (π.χ. εξάντληση του θεσμοθετημένου Συντελεστή Δόμησης, αδυναμία εφαρμογής βιοκλιματικού σχεδιασμού των νέων κατασκευών) και β) σε βάθος χρόνου έχουν εφαρμοστεί διάφορα καθεστώτα δόμησης και όροι δόμησης και έχει παρατηρηθεί το φαινόμενο ακύρωσης μέσω δικαστικών αποφάσεων των νέων οικοδομικών αδειών, θέτοντας εν αμφιβόλω το ισχύον πλαίσιο δόμησης και τον πολεοδομικό κανονισμό.
- **Αρχιτέκτων Μηχανικός:** Η συμμετοχή του στη μελετητική ομάδα αποσκοπεί στην καταγραφή, διερεύνηση, αξιολόγηση και τροφοδότηση της κύριας μελέτης του ΤΠΣ αφενός με προτάσεις σχετικά με τους ισχύοντες ειδικούς όρους δόμησης και λοιπούς κανόνες και μορφολογικούς περιορισμούς των δομημένων συνόλων που εμπίπτουν στην περιοχή μελέτης και έχουν υπαχθεί σε καθεστώς προστασίας ως παραδοσιακοί οικισμοί, ιστορικά κέντρα (παραδοσιακά τμήματα πόλεων), ιστορικοί τόποι ή αρχαιολογικοί χώροι και αφετέρου με προτάσεις σχετικά

με την ανάγκη υπαγωγής νέων περιοχών και συνόλων σε καθεστώς προστασίας και τις σχετικές ρυθμίσεις, όπως αυτά προσδιορίζονται στο άρθρο 6 παρ. 2 του ν.4067/2012.

- **Δασολόγος:** Η συμμετοχή του στη μελετητική ομάδα αποσκοπεί στην έρευνα σε θέματα δασικής οικονομίας, τον σχεδιασμό και την κατασκευή έργων στο δάσος για την πυροπροστασία, καθώς και τη σύνταξη εκθέσεων πραγματογνωμοσύνης σε σχέση με την πολυδιάστατη λειτουργικότητα των δασικών πόρων και τη συνεισφορά τους στην βιώσιμη ανάπτυξη και τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής. Η συμβολή του θα έχει να κάνει με την εξέταση της γενετικής διατήρησης των πόρων, την αισθητική βελτίωση του τοπίου, την αιφορική ανάπτυξη των ορεινών και αγροτικών περιοχών, τον προσδιορισμό των εκτάσεων με προστατευτικό χαρακτήρα (π.χ. στα ανάντη των οικισμών), στον περιορισμό ή απαγόρευση της βοσκής των καμένων δασικών εκτάσεων για ορισμένα χρόνια, στην πρόταση μέτρων για την αποτροπή διαβρωτικών και πλημμυρικών φαινομένων και στη χαρτογράφηση καμένων συστάδων με ηλικία μικρότερη των 20 ετών στις οποίες δεν αναμένεται φυσική αναγέννηση, προκειμένου να γίνει τεχνητή αναδάσωση κ.λπ.
- **Χημικός Μηχανικός:** Η συμμετοχή του στην μελετητική ομάδα αποσκοπεί στην τροφοδότηση της κύριας μελέτης του ΤΠΣ με ουσιαστικές προτάσεις για την αποφυγή προτεινόμενων περιοχών βιομηχανικών επεκτάσεων, αλλά και των οικισμών σε προβληματικές περιοχές, ώστε να περιοριστούν οι συνέπειες των Βιομηχανικών Ατυχημάτων Μεγάλης Έκτασης στην υγεία και στο περιβάλλον, να εφαρμοστούν οι Οδηγίες και οι στόχοι Seveso και οι κατασκευαστικές αστοχίες των βιομηχανικών εγκαταστάσεων. Η συμβολή του ειδικού αυτού συνεργάτη θα βοηθήσει στον προσδιορισμό των ζωνών προστατευτικών δράσεων, του επιπέδου ευπάθειας υφιστάμενων ή προτεινόμενων χρήσεων γης (με βάση στοιχεία όπως, πχ, ο συνολικός πληθυσμός και η δυνατότητα αυτοπροστασίας/γρήγορης απομάκρυνσης), στον έλεγχο συγκρούσεων χρήσεων γης και αν επιτρέπονται ή όχι ορισμένες δραστηριότητες (μεγάλη γειτνίαση αστικού ιστού με βιομηχανικές περιοχές, επιπτώσεις στο οικοσύστημα, κ.λπ.).

Με την ολοκλήρωση της Α΄ Φάσης της Μελέτης ΤΠΣ μετά την ολοκλήρωση της Μελέτης και την οριστική παραλαβή του 2ου Σταδίου, η διαδικασία ολοκληρώνεται με τη **Β΄ Φάση – Έγκριση** που περιλαμβάνει ορισμένα βήματα για την έκδοση του Προεδρικού Διατάγματος που περιγράφεται στο άρθρο 7 του ν.4759/2021 (ΦΕΚ Α΄245) όπως περιγράφονται παρακάτω:

1. την εισήγηση της αρμόδιας Υπηρεσίας στο ΚΕΣΥΠΟΘΑ
2. τη γνωμοδότηση ΚΕΣΥΠΟΘΑ
3. την οριστική έγκριση της Μελέτης και
4. τις προβλεπόμενες διαδικασίες έκδοσης Π.Δ.

Η έγκριση των κατευθύνσεων, όρων και μέτρων για την προστασία του περιβάλλοντος όπως εξειδικεύονται με τη ΣΜΠΕ, η προσωρινή οριοθέτηση των υφιστάμενων υδατορεμάτων εντός των προς πολεοδόμηση περιοχών και η Προκαταρκτική Μελέτη Γεωλογικής καταλληλότητας σύμφωνα με το ν. 4759/2020, που αφορά το ΤΠΣ γίνεται με το ΠΔ έγκρισης του ΤΠΣ.

1.2. ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ ΜΕΛΕΤΗΣ

Τα παραδοτέα της Μελέτης θα είναι κείμενα, πίνακες, διαγράμματα και χάρτες σύμφωνα με τις ισχύουσες προδιαγραφές.

Τα κείμενα, οι πίνακες και τα διαγράμματα θα παραδοθούν σε περιβάλλον συμβατό με Microsoft Office ή ισοδύναμο λογισμικό εφαρμογών γραφείου ανοικτού κώδικα. Τα κείμενα θα παραδοθούν σε μορφή Microsoft Word (ή ισοδύναμου λογισμικού επεξεργασίας κειμένου ανοικτού κώδικα) και σε αρχεία .pdf που θα δημιουργηθούν ψηφιακά (και όχι με σάρωση) και θα είναι επεξεργάσιμα, σε ένα ενιαίο αρχείο ανά παραδοτέο, μεταξύ των οποίων θα υπάρχει απόλυτη ταύτιση (π.χ. θα συμπεριλαμβάνονται τα εξώφυλλα, εσώφυλλα, περιεχόμενα, εσωτερικοί χάρτες κανονικού ή ακανόνιστου μεγέθους, κ.λπ.).

Στη Μελέτη του ΤΠΣ περιέχονται “υποχρεωτικοί” χάρτες με καθορισμένο αναλυτικό περιεχόμενο για τα κεφάλαια Α3, Α4, Α5, Α6, Α7, Α8, Π1, Π2, Π3 των οποίων το αναλυτικό περιεχόμενο επισυνάπτεται στο Παράρτημα της Υ.Α ΥΠΕΝ/ΔΠΟΛΣ/72343/1885 (ΦΕΚ 3545/Β/03-08-2021) «*Τεχνικές προδιαγραφές Τοπικών Πολεοδομικών Σχεδίων (ΤΠΣ)*». Τα ΤΠΣ θα περιλαμβάνουν ειδικό κεφάλαιο σχετικά με τα μέτρα αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής καθώς και σχετικά με την πρόληψη και τη διαχείριση των κινδύνων που σχετίζονται με το κλίμα.

Για τα λοιπά κεφάλαια πέραν των υποχρεωτικών χαρτών η επιλογή είναι κατά περίπτωση, στη κρίση του μελετητή, με τον τρόπο που αναφέρεται στην ίδια Υ.Α. Οι χάρτες θα εκπονηθούν σε κλίμακα 1:50.000, 1:25.000, 1:10.000 ή 1:5.000 (κατά περίπτωση, κατά την κρίση του μελετητή και κατόπιν σύμφωνης γνώμης τη επίβλεψης) καθώς και χάρτες ελεύθερης κλίμακας κατά την κρίση του μελετητή.

Η χαρτογραφική απεικόνιση γίνεται με χρήση Συστήματος Γεωγραφικών Πληροφοριών (G.I.S) και σύμφωνα με την Υ.Α ΥΠΕΝ/ΔΠΟΛΣ/72343/1885 (ΦΕΚ 3545/Β/03-08-2021) «*Τεχνικές προδιαγραφές Τοπικών Πολεοδομικών Σχεδίων (ΤΠΣ)*» και το Παράρτημα Δ αυτής. Το σύνολο των παραδοτέων θα πρέπει να διατίθενται με ανοικτά πρότυπα και να λαμβάνουν υπόψη τις διατάξεις του Ν.3882/2010 και το σύνολο της νομοθεσίας για τα δημόσια δεδομένα και την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση.

1.3. ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΜΕΛΕΤΗΣ (όπως φαίνεται στο Παράρτημα)

Η συνολική προθεσμία για την περαίωση του αντικειμένου της σύμβασης (έκδοση ΠΔ) ορίζεται σε τριάντα έξι (36) μήνες από την υπογραφή της Σύμβασης. Στον καθαρό χρόνο ολοκλήρωσης του αντικειμένου της σύμβασης (μελετητικός χρόνος), δεν προσμετρώνται οι χρόνοι των καθυστερήσεων πέραν της ευθύνης του Αναδόχου. Επιπρόσθετος χρόνος ορίζεται ο χρόνος των καθυστερήσεων, πέραν της ευθύνης του Αναδόχου, όπως, οι χρόνοι ελέγχων, εγκρίσεων, αναρτήσεων κ.λπ.

Εκτός από τη συνολική προθεσμία των τριάντα έξι (36) μηνών, ορίζονται και τμηματικές προθεσμίες, ως ακολούθως:

Α΄ΦΑΣΗ - ΕΚΠΟΝΗΣΗ

- **1^ο Στάδιο Μελέτης ΤΠΣ**

- Εκπόνηση Κύριας Μελέτης Πολεοδομικού Σχεδιασμού (ΜΠΣ): δώδεκα (12) μήνες
- Εκπόνηση ΣΜΠΕ: εννέα (9) μήνες
- Εκπόνηση Προκαταρκτικής Γεωλογικής Μελέτης (κλ. 1:25.000): οκτώ (8) μήνες

- **2ο Στάδιο Μελέτης ΤΠΣ**

- Εκπόνηση Κύριας Μελέτης Πολεοδομικού Σχεδιασμού (ΜΠΣ): οκτώ (8) μήνες
- Εκπόνηση Προκαταρκτικής Γεωλογικής Μελέτης (κλ. 1:10.000): δύο (2) μήνες
- Έγκριση – Διαβούλευση ΣΜΠΕ: δύο (2) μήνες
- Τοπογραφική Αποτύπωση: τρεις (3) μήνες
- Μελέτη Προσωρινής οριοθέτησης υφιστάμενων υδατορεμάτων: πέντε (5) μήνες

Ενδέχεται κατά την ολοκλήρωση της Α' Φάσης να ακολουθήσει προσωρινή παραλαβή της Συνολικής Μελέτης, εφόσον υπάρχουν παρατηρήσεις, ώστε μετά την ενσωμάτωση των τυχόν τροποποιήσεων να γίνει η οριστική παραλαβή.

Β' ΦΑΣΗ - ΕΓΚΡΙΣΗ

- Εισήγηση της αρμόδιας Υπηρεσίας στο ΚΕΣΥΠΟΘΑ
- Γνωμοδότηση ΚΕΣΥΠΟΘΑ
- Έγκριση και οριστική παραλαβή της μελέτης
- Ακολουθούν οι προβλεπόμενες διαδικασίες έκδοσης Π.Δ.

Σε περίπτωση καθυστέρησης της έγκρισης, από την Αναθέτουσα Αρχή, ο χρόνος καθυστέρησης δεν συνυπολογίζεται και μετατίθενται οι επόμενες υποβολές των παραδοτέων για ίσο διάστημα με αυτό της καθυστέρησης.

Η Αναθέτουσα Αρχή διατηρεί το δικαίωμα να ορίσει, κατά την υπογραφή του συμφωνητικού, μεταγενέστερο χρόνο έναρξης των προθεσμιών της σύμβασης.

Υποχρέωση του Ανάδοχου της Μελέτης είναι να υποστηρίζει, καθ' όλη τη διάρκεια της Μελέτης, την Αναθέτουσα Αρχή στις διαδικασίες ενημέρωσης - διαβούλευσης με τους εμπλεκόμενους φορείς.

Η Αναθέτουσα Αρχή έχει το δικαίωμα να προσκαλεί τον Ανάδοχο σε συσκέψεις με την παρουσία εκπροσώπων και άλλων Φορέων, κατά τις οποίες θα παρουσιάζει την πρόοδο της Μελέτης, θα συζητούνται προβλήματα ή γενικώς θέματα που ανακύπτουν κατά τη διάρκεια της Μελέτης και θα δίνονται οδηγίες, κατευθύνσεις και διευκρινίσεις εκατέρωθεν.

Με τη Σύμβαση που θα υπογραφεί μεταξύ της Αναθέτουσας Αρχής και του Αναδόχου μπορεί να εξειδικεύονται περαιτέρω τα ως άνω σχετικά με την εκτέλεση, παρακολούθηση, παράδοση και παραλαβή του έργου.

I.4. ΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ – ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ - ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ

Η εκπόνηση της Μελέτης διέπεται από τις κάτωθι διατάξεις – κανονισμούς και προδιαγραφές:

- Τον ν.4447/2016 (ΦΕΚ 241 Α') «Χωρικός σχεδιασμός - Βιώσιμη ανάπτυξη και άλλες διατάξεις».
- Τον Ν.4579/2020 (ΦΕΚ 245 Α/09-12-2020) «Εκσυγχρονισμός της Χωροταξικής και Πολεοδομικής Νομοθεσίας και άλλες διατάξεις».
- Την ΥΑ ΥΠΕΝ/ΔΠΟΛΣ/72343/1885, 28/7/2021 (ΦΕΚ 3545/Β/03-08-2021) «Τεχνικές προδιαγραφές Τοπικών Πολεοδομικών Σχεδίων (ΤΠΣ)» του ν. 4579/2020» (ΦΕΚ 245 Α').
- Την ΚΥΑ Αριθμ. ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/οικ. 107017/2006 (ΦΕΚ 1225Β/05-09-2006) «Εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 2001/42/ΕΚ «σχετικά με την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων» του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Ιουνίου 2001» όπως αντικαταστάθηκε με την Υ.Α. οικ. 40238/2017 (ΦΕΚ 3759/Β' 25.10.2017).
- Την Υ.Α. Αριθμ. ΔΝΣγ /32129/ΦΝ 466/2017 (ΦΕΚ 2519Β/20-07-2017) «Έγκριση Κανονισμού Προεκτιμώμενων Αμοιβών μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών κατά τη διαδικασία της παρ. 8 δ του άρθρου 53 του ν. 4412/2016 (Α147)».
- Το υπ' αριθμ. 90/26-7-2018 Π.Δ. (ΦΕΚ 162Α/03-09-2018) «Αρμόδια διοικητικά όργανα, διαδικασίες και προθεσμίες έγκρισης, αναθεώρησης και τροποποίησης των πλαισίων και σχεδίων του συστήματος χωρικού σχεδιασμού του ν. 4447/2016 (Α 241), καθώς και ειδικότερο περιεχόμενο αυτών».
- Την Υ.Α. 37691/12-09-2007 (ΦΕΚ 1902 Β'/ 2007) «Έγκριση προδιαγραφών για την εκπόνηση Μελετών Γεωλογικής Καταλληλότητας που συντάσσονται στα πλαίσια των μελετών ΓΠΣ – ΣΧΟΟΑΠ» Παράρτημα Ι και Παράρτημα ΙΙ.
- Τον ν. 4258/2014 «Διαδικασία Οριοθέτησης και ρυθμίσεις θεμάτων για τα υδατορέματα - ρυθμίσεις Πολεοδομικής νομοθεσίας και άλλες διατάξεις»
- Τις διατάξεις του Ν.1650/1986 (ΦΕΚ Α-160/16-10-1986) για την προστασία του περιβάλλοντος

- Την ΚΥΑ Αριθμ. Οικ. 140055/13-01-2017 (ΦΕΚ 428 Β'/15-02-2017) «Τεχνικές προδιαγραφές σύνταξης του περιεχομένου του φακέλου οριοθέτησης κατ' εφαρμογή της παραγράφου 5 του άρθρου 2 του ν. 4258/2014 – Διευκρινήσεις για την εφαρμογή της διαδικασίας οριοθέτησης».
- Την Υ.Α. ΥΠΕΝ/ΔΝΕΠ/71715/2675 (ΦΕΚ 3572 Β/04-08-2021) «Αμοιβές μηχανικών για την εκπόνηση των κύριων μελετών των Τοπικών Πολεοδομικών Σχεδίων του άρθρου 7 ν. 4447/2016».
- Την από 13 Ιουλίου 2021 εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για την έγκριση της αξιολόγησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας για την Ελλάδα και το Παράρτημα αυτής (ST 10152/21, ST 10152/21 ADD 1).

Εκτός από τα παραπάνω μπορούν να χρησιμοποιηθούν και να περιλαμβάνονται και άλλες προδιαγραφές που κρίνονται ότι είναι συμβατές με την εκπονούμενη μελέτη.

1.5. ΙΣΧΥΟΝ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ, ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟ ΥΛΙΚΟ

Τα διαθέσιμα στοιχεία και μελέτες που πρέπει να ληφθούν υπόψη για τη σύνταξη της Κύριας Μελέτης και των Υποστηρικτικών Μελετών του ΤΠΣ, θα χορηγηθούν στον Ανάδοχο κατά την υπογραφή της Σύμβασης.

Ενδεικτικές πηγές πληροφόρησης του αναδόχου θα αποτελέσουν: στοιχεία από αρμόδιους φορείς και υπηρεσίες του δημοσίου και ευρύτερου τομέα, τις τεχνικές υπηρεσίες του Δήμου και της Περιφέρειας, ΕΛΣΤΑΤ, Αρμόδιες Υπηρεσίες του ΥΠΠΟ (Εφορείες Αρχαιοτήτων, Νεοκλασικών, Βυζαντινών, Σπηλαιολογίας, κ.λπ.), επιτόπια έρευνα, τυχόν διαθέσιμες αεροφωτογραφίες, άλλες εγκεκριμένες ή εν εξέλιξη χωροταξικές μελέτες σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο που ενδεχόμενα επηρεάζουν και αφορούν την περιοχή του έργου, περιβαλλοντικές και άλλες μελέτες, τα κυκλοφοριακά δεδομένα και οδικά χαρακτηριστικά της περιοχής κ.ο.κ.

Ενδεικτικά για την περιοχή του ΤΠΣ Δήμων Αγαθονησίου, Καλυμνίων, Λειψών, Λέρου και Πάτμου αναφέρονται:

- Η μελέτη Αξιολόγησης, Αναθεώρησης και Εξειδίκευσης του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, η οποία βρίσκεται στο Β1 στάδιο
- Η μελέτη της Περιοχής Οργανωμένης Ανάπτυξης Υδατοκαλλιεργειών στην Π.Α.Υ. Γ2 – Αγαθονήσι της Π.Ε. Καλύμνου, η οποία βρίσκεται σε εξέλιξη
- Σχέδιο Αστικής Βιώσιμης Κινητικότητας (ΣΒΑΚ) Δήμου Λέρου, το οποίο βρίσκεται σε εξέλιξη
- Το Π.Δ. της 10-5-2002 (ΦΕΚ 402/Δ/2002) «Χαρακτηρισμός των νησιών Κίμωλος, Δονούσα, (Άνω) Κουφονήσι, Ηρακλεία, Σχοινούσα, Αμοργός, Ανάφη, Σίκινος, Φολέγανδρος, Τήλος,

Νίσυρος, Χάλκη, Μεγίστη, Κάσος, Τέλενδος, Ψέριμος, Αστυπάλαια, Λειψοί, Αγαθονήσι, Αρκοί, Άγιος Ευστράτιος, Οινούσες, Ψαρά, Φούρνοι, Θύμαινα ως περιοχών που έχουν ανάγκη από ιδιαίτερη προστασία και καθορισμός περιορισμών και ειδικών όρων δόμησης στις εκτός σχεδίου και εκτός οικισμών περιοχές αυτών,».

- Ζώνη Οικιστικού Ελέγχου Δήμου Πάτμου (ΠΔ της 16-7-2001, ΦΕΚ 621/Δ/2001)

ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ: Από τους μελετώμενους Δήμους, μόνο ο Δήμος Λέρου έχει εγκεκριμένο Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο Δήμου Λέρου (ΦΕΚ 8/ΑΑΠ/2009). Επιπλέον, για τον Δήμο Πάτμου είχε ξεκινήσει η εκπόνηση μελέτης ΣΧΟΟΑΠ του Δήμου Πάτμου, η οποία δεν ολοκληρώθηκε. Βρίσκεται στο Β2 Στάδιο της μελέτης ΣΧΟΟΑΠ, καθώς και ΣΜΠΕ και Γεωλογική μελέτη.

I.6. ΤΟΠΙΚΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΚΑΙ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΥΡΥΤΕΡΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

Διοικητική οργάνωση και βασικά χαρακτηριστικά περιοχής μελέτης

Οι Δήμοι Αγαθονησίου, Καλυμνίων, Λειψών, Λέρου και Πάτμου υπάγονται διοικητικά στην Περιφερειακή Ενότητα Καλύμνου της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου βάσει του «Προγράμματος Καλλικράτης» (Ν. 3852/2010 – ΦΕΚ 87Α΄/07-06-2010).

Στην Π.Ε. Καλύμνου υπάγεται και ο Δήμος Αστυπάλαιας, ο οποίος δεν περιλαμβάνεται στην παρούσα και δεν αποτελεί αντικείμενο μελέτης του Τ.Π.Σ.

Δήμος Αγαθονησίου

Ο Δήμος Αγαθονησίου αποτελείται από το ομώνυμο νησί, στο οποίο υπάρχουν δύο οικισμοί και τις ακατοίκητες νησίδες Γλάρος, Κουνέλι, Νερά και Ψαθονήσι (που εμφανίζονται στην απογραφή της ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2011), καθώς και τις νησίδες Κατσαγανάκι, Πράσο και Στρογγυλή.

Οι παραπάνω νησίδες συναντώνται περιμετρικά του Αγαθονησίου και κυρίως στο βόρειο τμήμα του. Η συνολική έκταση του Δήμου Αγαθονησίου είναι 14,417 τ.χλμ.

Δήμος Πάτμου

Ο Δήμος Πάτμου αποτελείται από το ομώνυμο νησί, τους Αρκιούς και τις ακατοίκητες νησίδες Αβάπτιστος, Αγία Θέκλα, Άγιος Γεώργιος, Αγρελούσσα, Άνυδρο, Καλόβολος, Κόμαρος, Μακρονήσι, Μάραθος, Νερά, Πετροκάραβο, Σκλάβες, Σμυνερωνήσι, Σπαθαθονήσι, Στρογγυλό, Τραγονήσι, Τσούκα, Τσουκάκι, Χιλιόμοδι, Ψαθονήσι (που εμφανίζονται στην απογραφή της ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2011), καθώς και τις νησίδες Καβουρονήσι, Κεντρονήσι και Σπολάτο.

Η πρωτεύουσα του νησιού είναι η Χώρα της Πάτμου. Όμως το κύριο «εμπορικό κέντρο» του νησιού είναι ο οικισμός Σκάλα (λιμάνι Πάτμου), στον οποίο συγκεντρώνονται και οι υπηρεσίες εκπαίδευσης, υγείας και πρόνοιας.

Δήμος Λειψών

Ο Δήμος Λειψών αποτελείται από το ομώνυμο νησί και από την ακατοίκητη νησίδα Φράγκος (που εμφανίζεται στην απογραφή της ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2011), καθώς και τις νησίδες Αρέφουσα, Νήσοι Μανώλη, Ασπρονήσια, Καλαπόδια, Πάπλωμα, Κουλούρα, Πιλάβι, Λύρα, Σταυρή, Καπαρονήσι, Πιάτο, Μακρονήσι, και Ψώμου. Η συνολική έκταση του Δήμου είναι 17,121 τ.χλμ.

Έδρα του Δήμου είναι οι Λειψοί, ο μοναδικός οικισμός του Δήμου που κατοικείται.

Δήμος Καλυμνίων

Ο Δήμος Καλυμνίων αποτελείται από το ομώνυμο νησί, και τις νησίδες Ίμια -Λιμνιά δύο, Ίμια -Λιμνιά ένα, Καλαβρός, Καλόλιμνος, Νερά, Πλάτη, Σαφονήδι, Τέλενδος και Ψέριμος, (που εμφανίζονται στην απογραφή της ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2011), καθώς και τις νησίδες Χτένι, Μαυροπινάκι, Αγία Κυριακή, Αλέξης, Ασπροπνίχτη, Επάνω, Μεγάλο Γλαρονήσι, Μικρό Γλαρονήσι, Πίττα, Πρασονήσι και Σαρή.

Έδρα του Δήμου Είναι η Κάλυμνος (ή Πόθια). Η συνολική έκταση του Δήμου Καλυμνίων είναι 134,281 τ.χλμ. Το νησί της Καλύμνου είναι τέταρτο μεγαλύτερο νησί των Δωδεκανήσων με έκταση 110,58 τ.χλμ

Δήμος Λέρου

Ο Δήμος Λέρου αποτελείται από τη νήσο Λέρο, τη νησίδα Φαρμακονήσι που έχουν μόνιμους κατοίκους και τις ακατοίκητες νησίδες Αρχάγγελος, Βελόνα, Γλάρος, Κίναρος, Λέβιθα, Μαύρα, Μεγάλο Λιβάδι, Πηγανούσσα, Πλάκα, Στρογγυλή, Τρυπητή (που εμφανίζονται στην απογραφή της ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2011).

Έδρα του Δήμου είναι η Αγία Μαρίνα. Η συνολική έκταση του Δήμου Λέρου είναι 75,224 τ.χλμ.

Γεωγραφική ταυτότητα

Δήμος Αγαθονησίου

Το Αγαθονήσι αποτελεί το βορειότερο νησί του συμπλέγματος των Δωδεκανήσων. Βρίσκεται νότια της Σάμου και βορειοανατολικά των Λειψών και απέχει μόλις 8 ναυτικά μίλια από τις ακτές της Τουρκίας. Ως προς τη μορφολογία του, είναι λοφώδες και ημιορεινό και χαρακτηρίζεται από βραχώδεις απόκρημνες πλαγιές. Στο νότιο τμήμα βρίσκεται το λιμάνι του νησιού, που αποτελεί έναν φυσικό κόλπο, ο οποίος μοιάζει να χωρίσει το νησί σε δυο μέρη.

Δήμος Πάτμου

Η Πάτμος βρίσκεται μεταξύ της Λέρου και της Ικαρίας και καταλαμβάνει το βορειοανατολικό άκρο του συμπλέγματος της Δωδεκανήσου.

Η Πάτμος είναι ένα επίμηκες νησί με το μεγαλύτερο του μέρος να καταλαμβάνεται από βραχώδεις και άγονες εκτάσεις. Αποτελείται από τρία τμήματα συνδεδεμένα μεταξύ τους από δύο ισθμούς, έναν στο μέσο του νησιού και έναν στο νότιο άκρο. Το συνολικό μήκος της ακτογραμμής είναι 72 χλμ, η οποία είναι πολυσχιδής με πλήθος ακρωτηρίων.

Δήμος Λειψών

Ο Δήμος Λειψών αποτελείται από συστάδα νησιών που βρίσκονται βόρεια της Λέρου και ανατολικά της Πάτμου. Το μεγαλύτερο και μόνο κατοικημένο νησί είναι οι Λειψοί (ή Λειψώ), από το οποίο και προέρχεται το όνομα της συστάδας αυτής.

Το νησί αποτελείται από δύο όγκους ξηράς που ενώνονται με στενό λαιμό πλάτους 400 μέτρων. Πρόκειται για ένα νησί πετρώδες, με ελάχιστη βλάστηση και χαμηλούς λόφους.

Δήμος Καλυμνίων

Ο Δήμος Καλυμνίων βρίσκεται ανάμεσα στο Ικάριο και το Καρπάθιο πέλαγος, νότια της Λέρου και απέχει από τις κοντινότερες τουρκικές ακτές μόλις 14 ναυτικά μίλια. Το μεγαλύτερο νησί είναι η Κάλυμνος, ενώ μικρότερα κατοικημένα νησιά είναι η Ψέριμος και η Τέλενδος.

Η Κάλυμνος αποτελεί ένα βραχώδες νησί, που στο βόρειο τμήμα της εκτείνεται μια ακατοίκητη λωρίδα γης, ενώ στο κεντρικό και νότιο αναπτύσσονται οι οικισμοί της. Στην ενδοχώρα του νησιού υπάρχουν δυο ορεινοί όγκοι με την ψηλότερη κορυφή του Προφήτη Ηλία να φτάνει τα 760μ., ενώ κυριότερη πεδινή έκταση είναι η πεδιάδα του Βαθέως. Η ακτογραμμή του νησιού έχει μήκος 105 χλμ, και αποτελείται από απότομες βραχώδεις ακτές, όρμους και ακρωτήρια.

Δήμος Λέρου

Ο Δήμος Λέρου βρίσκεται μεταξύ των νησιών Καλύμνου, Πάτμου και Λειψών και απέχει μόλις 7 ναυτικά μίλια από τις τουρκικές ακτές.

Το μεγαλύτερο κατοικημένο νησί είναι η Λέρος. Η Λέρος είναι ένα λοφώδες νησί με θαμνώδη βλάστηση και πεδινές εκτάσεις ανάμεσα στα υψώματα. Χαρακτηριστικό του νησιού είναι οι βαθείς, προστατευόμενοι όρμοι.

Πίνακας 1: Οικισμοί των Δήμων Αγαθονησίου, Καλυμνίων, Λειψών, Λέρου και Πάτμου

ΔΗΜΟΣ	ΟΙΚΙΣΜΟΙ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ/ΣΧΟΛΙΑ
ΔΗΜΟΣ ΑΓΑΘΟΝΗΣΙΟΥ	Μεγάλο Χωριό, Μικρό Χωριό	Κατοικημένοι οικισμοί Αγαθονησίου
	Γλάρος, Κουνέλι, Νερά, Ψαθονήσιο,	Ακατοίκητες νησίδες
ΔΗΜΟΣ ΠΑΤΜΟΥ	Γρίγος, Κάμπος, Πάτμος, Σκάλα	Κατοικημένοι οικισμοί Πάτμου
	Μάραθος, Αρκοί	Κατοικημένα νησιά & νησίδες
	Αβάπτιστος, Αγία Θέκλα, Άγιος Γεώργιος, Αγρελούσσα, Άνυδρο, Καλόβολος, Κόμαρος, Μακρονήσι, Νερά, Πετροκάραβο, Σκλάβες, Σμυνερονήσι, Σπαθαθονήσι, Στρογγυλό, Τραγονήσι, Τσούκα, Τσουκάκι, Χιλιόμοδι, Ψαθονήσι	Ακατοίκητες νησίδες
ΔΗΜΟΣ ΛΕΙΨΩΝ	Λειψοί	Κατοικημένοι οικισμοί Λειψών
	Φράγκος	Ακατοίκητες νησίδες

ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΥΜΝΙΩΝ	Αργινώντα, Άργος, Βαθύς, Βλυχάδια, Βοθύνοι, Εμπορειός, Κάλυμνος, Καμάριον, Μυρτέαι, Νερά, Πάνορμος, Σκαλιά	Κατοικημένοι οικισμοί Καλύμνου
	Καλόλιμνος, Τέλενδος, Ψέριμος, Πλάτη	Κατοικημένα νησιά & νησίδες
	Ίμια - Λιμνιά δύο, Ίμια - Λιμνιά ένα, Καλαβρός, Σαφονήδι	Ακατοίκητες νησίδες
ΔΗΜΟΣ ΛΕΡΟΥ	Αγία Μαρίνα, Άλινδα, Γούρνα, Δρυμών, Καμάρα, Κόκκαλη, Λακκίον, Ξηρόκαμπος, Παρθένιον, Πλάκες, Τεμένια	Κατοικημένοι οικισμοί Λέρου
	Φαρμακονήσιον	Κατοικημένα νησιά & νησίδες
	Αρχάγγελος, Βελόνα, Γλάρος, Κίναρος, Λέβιθα, Μαύρα, Μεγάλο Λιβάδι, Πηγανούσσα, Πλάκα, Στρογγυλή, Τρυπητή	Ακατοίκητες νησίδες

Δημογραφικά δεδομένα

Δήμος Αγαθονησίου

- Ο πληθυσμός του Δήμου Αγαθονησίου ανέρχεται σε 185 κατοίκους (απογραφή ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2011).
- Ο μόνιμος πληθυσμός συγκεντρώνεται στους δυο οικισμούς του νησιού, Μεγάλο Χωριό και Μικρό Χωριό.
- Ο πληθυσμός του νησιού τα τελευταία 20 χρόνια (απογραφή ΕΛ.ΣΤΑΤ. 1991-2011) έχει γνωρίσει σημαντική αύξηση.
- Το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού απασχολείται στον πρωτογενή τομέα δηλαδή την γεωργία, την κτηνοτροφία και την αλιεία. Σημαντική είναι και η υδατοκαλλιεργητική δραστηριότητα που αναπτύσσεται στο βορειοανατολικό τμήμα του νησιού μεταξύ του όρμου Καθολικό και της νησίδας Νερονήσι.

Δήμος Πάτμου

- Ο πληθυσμός του Δήμου Πάτμου ανέρχεται σε 3.047 κατοίκους (απογραφή ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2011).
- Εκτός της Πάτμου, κατοικούνται τα νησιά Αρκοί και Μάραθος.
- Σχεδόν το 60% των μόνιμων κατοίκων της Πάτμου συγκεντρώνονται στον οικισμό Σκάλα, στο κεντρικό τμήμα του νησιού.
- Ο πληθυσμός του νησιού της Πάτμου την τελευταία 20ετία παρουσιάζει αύξηση της τάξεως του 30% (απογραφή ΕΛ.ΣΤΑΤ. 1991-2011)
- Το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού απασχολείται στον τριτογενή τομέα. Το γεγονός αυτό οφείλεται αφενός στη σημαντική τουριστική ανάπτυξη των Δωδεκανήσων και στο γεγονός ότι οι εκτεταμένες άγονες εκτάσεις περιορίζουν την ανάπτυξη του πρωτογενούς τομέα.

Δήμος Καλυμνίων

- Ο πληθυσμός του Δήμου Καλυμνίων ανέρχεται σε 16.179 κατοίκους (απογραφή ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2011).

- Το μεγαλύτερο ποσοστό (80%) του πληθυσμού συγκεντρώνεται στον οικισμό ης Καλύμνου.
- Ο πληθυσμός της Καλύμνου την τελευταία 20ετία παρουσίασε μικρή αύξηση της τάξεως του 4,5% (απογραφή ΕΛ.ΣΤΑΤ. 1991-2011).
- Η οικονομία του νησιού στηρίζεται κυρίως στον τριτογενή τομέα, με σημαντική συμμετοχή του δευτερογενούς και μικρότερη του πρωτογενούς.
- Σημαντική δραστηριότητα που αναπτύσσεται στην Κάλυμνο είναι η αλιεία του σφουγγαριού.

Δήμος Λέρου

- Ο πληθυσμός του Δήμου Λέρου ανέρχεται σε 7.917 κατοίκους (απογραφή ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2011).
- Το μεγαλύτερο ποσοστό (56%) του πληθυσμού μοιράζεται μεταξύ των οικισμών Αγία Μαρίνα και Λακκί.
- Ο πληθυσμός της Λέρου την τελευταία 20ετία παρουσίασε μικρή μείωση της τάξεως του 2% (απογραφή ΕΛ.ΣΤΑΤ. 1991-2011).
- Η οικονομία του νησιού στηρίζεται κυρίως στον τριτογενή τομέα και συγκεκριμένα στον τουρισμό και το εμπόριο.

Δήμος Λειψών

- Ο πληθυσμός του Δήμου Λειψών ανέρχεται σε 790 κατοίκους (απογραφή ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2011).
- Το σύνολο του πληθυσμού κατοικεί στον οικισμό των Λειψών.
- Ο πληθυσμός του νησιού της Πάτμου την τελευταία 20ετία παρουσιάζει αύξηση της τάξεως του 30% (απογραφή ΕΛ.ΣΤΑΤ. 1991-2011).
- Το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού απασχολείται στον τριτογενή τομέα, ως αποτέλεσμα της ανάπτυξης του τουρισμού τα τελευταία χρόνια.

Φυσικό Περιβάλλον

Σύμφωνα με τον ν.3937/2011 (ΦΕΚ 60/Α/31-3-2011) Αρθ. 5, ως σημαντικά στοιχεία φυσικού περιβάλλοντος (οικοτόπων και ειδών) είναι οι περιοχές Natura, τα Καταφύγια Άγριας Ζωής (ΚΑΖ), τα Εθνικά Πάρκα, οι Εθνικοί Δρυμοί κ.λπ.

Δήμος Αγαθονησίου

Στο Δήμο Αγαθονησίου εντοπίζονται τα εξής σημαντικά στοιχεία φυσικού περιβάλλοντος:

- **Δίκτυο προστατευόμενων περιοχών Natura 2000:** Νήσος Αγαθονησίου και νησίδες: Πίττα, Κατσαγάνι, Νερωνήσι, Στρογγυλή (GR4210015), Αρκοί, Λειψοί, Αγαθονήσι και βραχονησίδες (GR4210010). Φορέας Διαχείρισης: Φορέας Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών Δωδεκανήσου
- **Καταφύγια Άγριας Ζωής:** Ίδρυση μονίμου καταφυγίου άγριας ζωής στις περιοχές νήσων Αρμαθιά και Μακρονήσι Κάσου, ..., Κουνέλι, Γλάρος, Ψαθονήσι και Νερά του Αγαθονησίου Νομού Δωδεκανήσου Περ. Ν. Αιγαίου (ΦΕΚ 1149/Β/2002)
- **Σημαντικές Περιοχές για τα Πουλιά (ΣΠΠ):** Νησιά και νησίδες βορείων Δωδεκανήσων (GR160)

Δήμος Πάτμου

Στο Δήμο Πάτμου εντοπίζονται τα εξής σημαντικά στοιχεία φυσικού περιβάλλοντος:

- **Δίκτυο προστατευόμενων περιοχών Natura 2000:** Θαλάσσια περιοχή Νότιας Πάτμου (GR4210033). Φορέας Διαχείρισης: Φορέας Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών Δωδεκανήσου
- **Καταφύγια Άγριας Ζωής:** Νησίδες Αρκοί, Μαράθοι & βραχονησίδες Άνυδρο, Πετροκάραβο (ΦΕΚ 1417/Β/2004), Νησίδες Αρμαθιά, Μακρονήσι...κλπ. (ΦΕΚ 1149/Β/2002), Νησίδες Χόνδρος, Μαρμαράς,κλπ. (ΦΕΚ 1149/Β/2002)
- **Μικροί νησιωτικοί υγρότοποι:** Αλυκή Διακόφτι, Αλυκή Ψιλής Άμμου, Ελιά, Αλυκή Γροίκου (Πέτρας) , Λίμνη Παναγίας Γεράνου (ΦΕΚ 229/ΑΑΠ/2012)
- **Σημαντικές Περιοχές για τα Πουλιά (ΣΠΠ):** Νήσος Πάτμος και νησίδες (GR161)

Δήμος Λειψών

Στο Δήμο Λειψών εντοπίζονται τα εξής σημαντικά στοιχεία φυσικού περιβάλλοντος:

- **Δίκτυο προστατευόμενων περιοχών Natura 2000:** Αρκοί, Λειψοί, Αγαθονήσι και βραχονησίδες (GR4210010), Νησίδες Βορείων Δωδεκανήσων και θαλάσσια περιοχή (GR4210034). Φορέας Διαχείρισης: Φορέας Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών Δωδεκανήσου
- **Καταφύγια Άγριας Ζωής:** Νησίδες Αρμαθιά, Μακρονήσι Κάσου...κλπ. (ΦΕΚ 1149/Β/2002)
- **Σημαντικές Περιοχές για τα Πουλιά (ΣΠΠ):** Νησιά και νησίδες βορείων Δωδεκανήσων (GR160)

Δήμος Καλυμνίων

Στο Δήμο Καλυμνίων εντοπίζονται τα εξής σημαντικά στοιχεία φυσικού περιβάλλοντος:

- **Δίκτυο προστατευόμενων περιοχών Natura 2000:** Νησίδες Καλύμνου: Επάνω Νερά, Σαρή, Τέλενδος και θαλάσσια περιοχή (GR4210019), Αρκοί, Λειψοί, Αγαθονήσι και βραχονησίδες (GR4210010). Φορέας Διαχείρισης: Φορέας Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών Δωδεκανήσου
- **Καταφύγια Άγριας Ζωής:** Τέλενδος (ΦΕΚ 617/Β/1978), Αγ. Πάντες (ΦΕΚ 622/Β/1978), Πηγή Βουτσάνι – Τσελεμεντές-Χαλί-Κατσούνι (ΦΕΚ 922/Β/2004), Νησίδες Χόνδρος, Μαρμαράς,κλπ. (ΦΕΚ 1149/Β/2002)
- **Σημαντικές Περιοχές για τα Πουλιά (ΣΠΠ):** Νήσοι Κάλυμνος, Τέλενδος, Καλόλιμνος και νησίδες (GR162)

Δήμος Λέρου

Στο Δήμο Λέρου εντοπίζονται τα εξής σημαντικά στοιχεία φυσικού περιβάλλοντος:

- **Δίκτυο προστατευόμενων περιοχών Natura 2000:** Νησίδες Βορείων Δωδεκανήσων και θαλάσσια περιοχή (GR4210034). Φορέας Διαχείρισης: Φορέας Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών Δωδεκανήσου

- **Καταφύγια Άγριας Ζωής:** Νησίδες Αρμαθιά, Μακρονήσι...κλπ. (ΦΕΚ 1149/Β/2002), Ερημονησίδα Αρχάγγελος, Σκουρνού-Παρθένη (ΦΕΚ 1289/Β/2002), Κάστρο Απεττίκι, Κουλούκι - Μερικιά-Φυτώριο & Διαπόρι (ΦΕΚ 1289/Β/2002), Τσίγκουνα Ξηροκάμπου (ΦΕΚ 1445/Β/2004), Σκουμπάρδος Ξηροκάμπου(ΦΕΚ 1417/Β/2004)
- **Σημαντικές Περιοχές για τα Πουλιά (ΣΠΠ):** Νησιά και νησίδες βορείων Δωδεκανήσων (GR160)
- **Μικροί νησιωτικοί υγρότοποι:** Έλος Γούρνας Λέρου, Έλος Αγ. Κιουράς ή Πρθενίου Λέρου (ΦΕΚ 229/ΑΑΠ/2012)

Πολιτιστικό Περιβάλλον

Δήμος Αγαθονησίου

Το Αγαθονήσι, φαίνεται να κατοικείται από την 4η χιλιετία π.Χ. καθώς βρισκόταν απέναντι από τη Μίλητο, μητρόπολη της Ιωνίας στην οποία υπαγόταν πολιτικά μαζί με τα γειτονικά νησιά. Ωστόσο, το μικρό μέγεθος του και η απόσταση από τα οικιστικά κέντρα οδήγησαν σε εγκατάλειψη του για πολλές ιστορικές περιόδους.

Οι βραχονησίδες γύρω από το Αγαθονήσι (Γλάρος, Κουνέλι, Νερά και Ψαθονήσι), έχουν χαρακτηριστεί ως τόποι ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, σύμφωνα με το ΦΕΚ 1323/Β/2000.

Στο Αγαθονήσι έχουν καθοριστεί οι αρχαιολογικοί χώροι Κεφαλά, Καστρακίου, και Θόλων (ΦΕΚ 1336/Β/2005).

Εκτός των παραπάνω, νοτιοδυτικά της νησίδας Γλάρος έχει ανακαλυφθεί ένα ναυάγιο το οποίο επίκειται να κηρυχτεί ως ενάλιος αρχαιολογικός χώρος.

Δήμος Πάτμου

Η ιστορία του νησιού συνδέεται με τον μοναχό Χριστόδουλος Λατρινός, ο οποίος έφτασε στο νησί τον 11 αιώνα και με εντολή του αυτοκράτορα Αλέξιου του Α΄ του Κομνηνού, ξεκίνησε την ανοικοδόμηση της μονής του Ιωάννη του Θεολόγου. Οι εργάτες για την κατασκευή της Ιεράς Μονής δημιούργησαν και τους πρώτους οικισμούς του νησιού, ο πρώτος στη θέση Κάμπος και ο άλλος κοντά στο ακρωτήριο Ξύδηλο. Το νησί έχει έντονο θρησκευτικό χαρακτήρα για αυτό και υπάρχουν πλήθος θρησκευτικών χώρων που έχουν κηρυχθεί ως προστατευόμενα μνημεία.

Τα σημαντικότερα πολιτιστικά στοιχεία του νησιού είναι ο ιστορικός πυρήνας της Χώρας Πάτμου, η Μονή του Αγίου Ιωάννη του Θεολόγου και το Σπήλαιο της Αποκαλύψεως, τα οποία είναι εγγεγραμμένα στον Κατάλογο των Μνημείων της Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO από το 1999. Ολόκληρη η νήσος Πάτμος έχει χαρακτηριστεί ως ιστορικός τόπος (ΦΕΚ 1029/Β/1971), καθώς και τόπος ιδιαίτερου φυσικού κάλλους (ΦΕΚ 847/Β/1972). Ως τόπος ιδιαίτερου φυσικού κάλλους έχει χαρακτηριστεί και ο οικισμός Σκάλα (ΦΕΚ 666/Β/1970).

Εκτός των παραπάνω, στο βόρειο τμήμα της νήσου Αρκιών, η θαλάσσια περιοχή του ακρωτηρίου Κουμαρός έχει κηρυχθεί ως ενάλιος αρχαιολογικός χώρος (ΦΕΚ 1276/Β/2003).

Η νησίδα Αγρελούσσα έχει χαρακτηριστεί ως τόπος ιδιαίτερου κάλλους (ΦΕΚ 1176/Β/2000) και οι νησίδες Χιλιομίδι, Τραγονήσι, Στρογγυλό, Μακρονήσι, Κόμαρος και Καλόβολος της Πάτμου έχουν χαρακτηριστεί ως τόποι ιδιαίτερου φυσικού κάλλους (ΦΕΚ 1323/Β/2000).

Δήμος Λειψών

Σύμφωνα με ιστορικά ευρήματα οι Λειψοί φαίνεται να κατοικούνται από τα προϊστορικά χρόνια συνεχώς μέχρι σήμερα. Τον 11ο αιώνα μ.Χ. οι Λειψοί παραχωρήθηκαν μαζί με την Πάτμο στον Όσιο Χριστόδουλο και βρίσκονται υπο την κυριότητα της Μονής Πάτμου.

Το μεγαλύτερο τμήμα του νησιού είναι κηρυγμένος αρχαιολογικός χώρος (ΦΕΚ 219/ΑΑΠ/2012). Επιπλέον, η θαλάσσια περιοχή γύρω από τις νησίδες Χάλαβρα ή Καλαβρές και Καλαπόδια, νότια και νοτιοανατολικά των Λειψών έχει κηρυχθεί ως ενάλιος αρχαιολογικός χώρος (ΦΕΚ 87/ΑΑΠ/23-3-2012).

Η νησίδα Φράγκος έχει χαρακτηριστεί ως τόπος ιδιαίτερου φυσικού κάλλους (1323/Β/2000) και καθορίζονται οι χρήσεις γης και οι περιορισμοί δόμησης του.

Δήμος Καλύμνιων

Σύμφωνα με ιστορικά ευρήματα οίκηση στο νησί της Καλύμνου καταγράφεται από την 4η χιλιετία π. Χ. Πλήθος αρχαιολογικών χώρων και μνημείων σώζονται, τα οποία επιβεβαιώνουν την ιστορία της Καλύμνου και την ενεργό δράση των κατοίκων της.

Στον Δήμο Καλύμνου υπάρχουν οι αρχαιολογικοί χώροι περιοχών Πόθειας, Σκαλίων, Εμπορείου και Βαθέος της νήσου Καλύμνου, ενώ ως αρχαιολογικός χώρος έχει κηρυχθεί και η νήσος Τέλενδος (ΦΕΚ 196/ΑΑΠ/200).

Εκτός των παραπάνω, υπάρχουν 4 κηρυγμένοι ενάλιοι αρχαιολογικοί χώροι: περιοχής του όρμου Πεζώντα της νήσου Καλύμνου (ΦΕΚ 1302/Β/2003), περιοχής μεταξύ νήσου Τελένδου και νήσου Καλύμνου, χώρος του ακρωτήριου Πνιγμένος νήσου Τελένδου (ΦΕΚ 1726/Β/2003) και χώρος στο ακρωτήριο Ατζίπας νήσου Καλύμνου (ΦΕΚ 1275/Β/2003)

Η νησίδες Πλάτη, Καλόλιμνος, Καλαβρός και Σαφονήδι έχουν χαρακτηριστεί ως τόποι ιδιαίτερου κάλλους (ΦΕΚ 1176/Β/2000) και η νησίδα Νερά ως τόπος ιδιαίτερου φυσικού κάλλους (ΦΕΚ 323/Β/2000).

Δήμος Λέρου

Η Λέρος κατοικείται από την αρχαιότητα και έχει διαδραματίσει σημαντικό ρόλο σε πολλές ιστορικές περιόδους, καθώς λόγω της στρατηγικής του τοποθεσίας και των φυσικών του λιμανιών αποτέλεσε σημαντική ναυτική βάση.

Στη νήσο Λέρο υπάρχουν πλήθος κηρυγμένων αρχαιολογικών χώρων (Παρθενίου, Αγίας Μαρίνας - Κάστρου Παντελίου, Δρυμώνα κλπ.) οι οποίοι οριοθετήθηκαν με το ΦΕΚ 197/Δ/2004, καθώς και άλλων μνημείων.

Ο συνεχόμενος οικισμός Παντελίου, Πλατάνου και Αγίας Μαρίνας έχει χαρακτηριστεί ως ιστορικός τόπος και τόπος ιδιαίτερου φυσικού κάλλους (ΦΕΚ 1389/Β/1973). Επιπλέον, ως ιστορικοί τόποι έχουν χαρακτηριστεί οι οικισμοί Λακκί και Λέπιδα (ΦΕΚ 704/Δ/2020).

Το Φαρμακονήσι και οι νησίδες Αρχάγγελος, Πλάκα και Πηγανούσσα Λέρου έχουν χαρακτηριστεί ως τόποι ιδιαίτερου κάλλους (ΦΕΚ 1176/Β/2000) και οι νησίδες Στρογγυλή, Μαύρα, Γλάρος, Μεγάλο Λιβάδι, Τρυπητή και Βελόνα της Λέρου ως τόποι ιδιαίτερου φυσικού κάλλους (ΦΕΚ 1323/Β/2000).

Κάλυψη εδάφους - Χρήσεις Γης

Δήμος Αγαθονησίου

Το μεγαλύτερο μέρος Αγαθονησίου καλύπτεται από σκληροφυλλική βλάστηση στην οποία απαντώνται τα είδη της μακίας και μεσογειακής βλάστησης. Σημαντική έκταση καλύπτουν οι φυσικοί βοσκότοποι, ενώ στην ευρύτερη περιοχή των οικισμών Μεγάλο και Μικρό χωριό συναντώνται και γεωργικές εκτάσεις.

Δήμος Πάτμου

Το μεγαλύτερο μέρος της Πάτμου τόσο καλύπτεται από σκληροφυλλική βλάστηση και κυρίως από φρύγανα και μακή. Ακόμα στο νησί συναντώνται γεωργικές εκτάσεις, οι οποίες συγκεντρώνονται κυρίως κοντά στους οικισμούς και συγκεκριμένα στην περιοχή μεταξύ των οικισμών Σκάλα και Χώρα Πάτμου, καθώς και νοτιότερα αυτών, περιμετρικά των οικισμών Κάμπος και Γρίγος. Οι Αρκοί και οι υπόλοιπες νησίδες του Δήμου καλύπτονται κυρίως από σκληροφυλλική βλάστηση.

Δήμος Λειψών

Το μεγαλύτερο μέρος των Λειψών τόσο καλύπτεται από σκληροφυλλική βλάστηση, ιδιαίτερα στο δυτικό τμήμα τους. Περιμετρικά του οικισμού των Λειψών και νοτιοανατολικά μεγάλο τμήμα του νησιού καταλαμβάνεται από αγροτικές εκτάσεις, που αποτελούνται κυρίως από φυτά μεγάλης καλλιέργειας (κυρίως σιτηρά και κτηνοτροφικά φυτά), αλλά ελαιόδενδρα.

Δήμος Καλύμνιων

Το μεγαλύτερο μέρος της νήσου Καλύμνου καλύπτεται από βοσκοτόπους και σκληροφυλλική βλάστηση. Πυκνότερη αστική δόμηση παρατηρείται κυρίως στην περιοχή Κάλυμνος – Πάνορμος – Καμάρι -Μυρτιές – Μασούρι. Ενώ, γεωργικές εκτάσεις υπάρχουν κυρίως στην ευρύτερη περιοχή του οικισμού Βαθύ. Ανατολικά του λιμένα Καλύμνου, στην περιοχή Λαφάσι, υπάρχουν οι ναυπηγικές εγκαταστάσεις του νησιού. Επίσης, η Ψέριμος, η Τέλενδος και οι υπόλοιπες νησίδες του Δήμου καλύπτονται κυρίως από σκληροφυλλική βλάστηση.

Δήμος Λέρου

Η Λέρος παρουσιάζει αναπτυγμένο οικιστικό δίκτυο από βορρά προς νότο και κυρίως στο μεσαίο τμήμα του νησιού. Σε όλο το νησί στην ευρύτερη περιοχή των οικισμών υπάρχουν γεωργικές εκτάσεις,

ενώ το υπόλοιπο τμήμα του καλύπτεται κυρίως από σκληροφυλλική βλάστηση και βοσκότοπους. Οι υπόλοιπες νησίδες του Δήμου καλύπτονται κυρίως από σκληροφυλλική βλάστηση.

Οικιστική και Πολεοδομική οργάνωση

Δήμος Αγαθονησίου

Στο Αγαθονήσι υπάρχουν δύο οικισμοί, το Μεγάλο Χωριό και το Μικρό Χωριό, οι οποίοι βρίσκονται στο νότιο και κεντρικό τμήμα του νησιού. Το λιμάνι του νησιού, περιοχή του Αγίου Γεωργίου, αποτελεί τμήμα της ευρύτερης ανάπτυξης του Μεγάλου Χωριού.

Το όριο των ανωτέρω οικισμών καθορίστηκε με το ΦΕΚ 458/Δ/1989, ενώ το Μεγάλο Χωριό έχει κηρυχθεί και ως παραδοσιακός σύμφωνα με το Π.Δ. της 13-11-1978 (ΦΕΚ 594/Δ/1978).

Το σύνολο του εκτός σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών χώρου του νησιού, ορίζεται βάσει του Π.Δ. της 10-5-2002 (ΦΕΚ 402/Δ/2002) «Χαρακτηρισμός των νησιών Κίμωλος, Δονούσα, Αγαθονήσι, ..., Θύμαινα ως περιοχών που έχουν ανάγκη από ιδιαίτερη προστασία και καθορισμός περιορισμών και ειδικών όρων δόμησης στις εκτός σχεδίου και εκτός οικισμών περιοχές αυτών».

Δήμος Πάτμου

Η νήσος Πάτμος λόγω του μεγέθους και της μορφολογίας δεν έχει εκτεταμένο οικιστικό δίκτυο. Σημαντικό ρόλο στην οικιστική ανάπτυξη του νησιού είχε το γεγονός ότι παραχωρήθηκε το 1088 στην εκκλησία, η οποία παραχωρούσε τμήματα γης για κατοίκηση και καλλιέργεια. Μέχρι και σήμερα ο ρόλος της εκκλησίας και η λειτουργία της Μονής του Αγίου Ιωάννη του Θεολόγου επηρεάζουν την ζωή και την εξέλιξη του νησιού.

Η Πάτμος αποτελείται από τους οικισμούς Κάμπο, Σκάλα, Χώρα Πάτμου και Γρίγος. Στο Δήμο Πάτμου ανήκουν τα νησιά Αρκοί και Μάραθος, τα οποία έχουν από έναν οικισμό.

Η Χώρα της Πάτμου και ο οικισμός των Αρκιών, ο οποίος ανήκει στο ομώνυμο νησί, έχουν κηρυχθεί ως παραδοσιακοί οικισμοί με το Π.Δ. της 13/11/1978 (ΦΕΚ 594/Δ/1978).

Ο οικισμός της Χώρας Πάτμου είναι προϋφιστάμενος του 1923, ενώ οι υπόλοιποι οικισμοί είναι οριοθετημένοι με Απόφαση Νομάρχη: Σκάλα (ΦΕΚ 558/Δ/1977), Γρίγος (ΦΕΚ 558/Δ/1977) και Κάμπος 192/Δ/1994).

Για την προστασία του εξωαστικού και περιαστικού χώρου της νήσου Πάτμου έχει οριστεί Ζώνη Οικιστικού Ελέγχου – Ζ.Ο.Ε.- (ΦΕΚ 621/Δ/2001, όπως τροποποιήθηκε με το ΦΕΚ 991/Δ/2001) η οποία ορίζει τους όρους και περιορισμούς της δόμησης εφαρμοζόμενους σε επιμέρους ζώνες. Για την περίπτωση των Αρκιών στις εκτός σχεδίου και εκτός των ορίων οικισμού, η δόμηση διέπεται από τις διατάξεις του Π.Δ της 17-5-2002 (ΦΕΚ 402/Δ/17-5-2002), όπου το σύνολο του νησιού ορίζεται ως περιοχή που χρήζει ειδικής προστασίας.

Δήμος Λειψών

Ο μοναδικός κατοικήσιμος οικισμός του Δήμου είναι οι Λειψοί, οι οποίοι βρίσκονται στο μέσο περίπου του νησιού, στο νότιο τμήμα του, σε ένα φυσικό κόλπο.

Ο οικισμός των Λειψών είναι οριοθετημένος σύμφωνα με το ΦΕΚ 130/Δ/1994.

Στις εκτός σχεδίου και εκτός των ορίων οικισμού περιοχές των Λειψών, η δόμηση διέπεται από τις διατάξεις του Π.Δ της 17-5-2002 (ΦΕΚ 402/Δ/17-5-2002), όπου το σύνολο του νησιού ορίζεται ως περιοχή που χρήζει ειδικής προστασίας.

Δήμος Καλυμνίων

Πρωτεύουσα του νησιού είναι η Κάλυμνος (ή Ποθαία), η οποία βρίσκεται στο νοτιοανατολικό τμήμα του νησιού. Για πολλούς αιώνες πρωτεύουσα του νησιού υπήρξε η Χώρα, η οποία λόγω της οικιστικής ανάπτυξης έχει ενοποιηθεί με τον οικισμό της Καλύμνου. Η οικιστική επέκταση συνεχίζεται και προς τους οικισμούς Πάνορμο - Μυρτιές - Μασούρι.

Για την Κάλυμνο υπάρχει θεσμοθετημένο Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο του ν. 1337/83 (ΦΕΚ 615/Δ/1987).

Στο Δήμο Καλυμνίων υπάρχουν οι οριοθετημένοι οικισμοί: Αργινώντα, Βοθύνοι, Τέλενδος (ΦΕΚ 1256/Δ/1987), Βλυχάδια (ΦΕΚ 531/Δ/1988), Άργος, Σκαλιά (ΦΕΚ 1253/Δ/1978), Βαθύς (ΦΕΚ 1261/Δ/1987), Εμπορείος (ΦΕΚ 1254/Δ/1987), Πάνορμος, Μυρτιές – Καμάρι (ΦΕΚ 553/Δ/1990), και Ψέριμος (ΦΕΚ 751/Δ/1994)

Ως παραδοσιακοί έχουν κηρυχθεί οι οικισμοί: Κάλυμνος, Βαθύς, Τέλενδος, Ψέριμος (ΦΕΚ 594/Δ/1978), Αργινώντα, Άργος, Βοθύνοι, Εμπορείος, Καμάρι, Μυρτιές, Πάνορμος και Σκαλιά (ΦΕΚ 694/Δ/1980). Σύμφωνα με το ΦΕΚ 694/Δ/1980 ως παραδοσιακοί έχουν κηρυχθεί και οι οικισμοί Μασσούρι και Χωριό, οι οποίοι δεν αναφέρονται στην απογραφή της ΕΛ.ΣΤΑΤ. του 2011, καθώς ουσιαστικά αποτελούν μια οικιστική ενότητα με τους οικισμούς Μυρτιές και Κάλυμνο αντίστοιχα.

Στις εκτός σχεδίου και εκτός των ορίων οικισμού περιοχές των νησιών Τέλενδος και Ψέριμος, η δόμηση διέπεται από τις διατάξεις του Π.Δ της 17-5-2002 (ΦΕΚ 402/Δ/17-5-2002), όπου το σύνολο του νησιού ορίζεται ως περιοχή που χρήζει ειδικής προστασίας.

Δήμος Λέρου

Για τον Δήμο Λέρου έχει εγκριθεί Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο του ν.2508/97, σύμφωνα με το ΦΕΚ 8/ΑΑΠ/2009. Σύμφωνα με το ΓΠΣ, η πολεοδομική οργάνωση του νησιού περιλαμβάνει τρεις Πολεοδομικές Ενότητες: Ι. Αγίας Μαρίνας, με τις υποενότητες Αγία Μαρίνα, Πλάτανος, Παντέλι, Βρωμόλιθος και Κριθώνι, ΙΙ. Λακκίου, με τις υποενότητες Λακκί, Άγιος Ιωάννης Θεολόγος και Καμαράκι, Μύλοι – Πλάκα, και Τεμένια, και ΙΙΙ. Καμάρας με τις υποενότητες Καμάρα, Κόκκαλη και Γούρνα, καθώς και τέσσερις ανεξάρτητους οικισμούς: Αλίνδων, Ξηρόκαμπου (περιλαμβάνεται το Κεντρικό Θεραπευτήριο Λέρου), Παρθενίου και Δρυμώνα.

Για τον οικισμό Αγία Μαρίνα υπάρχει εγκεκριμένη πολεοδομική μελέτη των πολεοδομικών ενοτήτων Πλάτανος - Πεντέλι και Αγ. Μαρίνα - Κριθώνη (ΦΕΚ 276/Δ/1991). Ενώ οι οριοθετημένοι οικισμοί με Απόφαση Νομάρχου είναι οι εξής: Κόκκαλη, Ξηρόκαμπος, Δρυμώνας (ΦΕΚ 892/Δ/1987), Γούρνα, Καμάρα (ΦΕΚ 900/Δ/1987), Τεμένια (ΦΕΚ 898/Δ/1987), Αλίνδα, Παρθένι (ΦΕΚ 895/Δ/1987).

Ως παραδοσιακοί έχουν κηρυχθεί οι οικισμοί: Αλίνδα, Αγία Μαρίνα, Λακκί και Παρθένι (ΦΕΚ 594/Δ/1978).

Αιγιαλός – Παραλία

Για το σύνολο των μελετώμενων Δήμων έχει γίνει κατά τόπους καθορισμός της γραμμής αιγιαλού και παραλίας, κυρίως στις παραλιακές περιοχές που παρατηρείται οικιστική ανάπτυξη.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΕΧΝΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ (Α' ΦΑΣΗ)

α/α	Εργασίες	Χρόνος σε Μήνες																							
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
		1. Στάδιο														2. Στάδιο									
1	1ο ΣΤΑΔΙΟ ΜΠΣ																								
2	ΠΡΟΚΑΤΑΡΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΓΕΩΛΟΓΙΚΗΣ ΚΑΤΑΛΛΗΛΟΤΗΤΑΣ (κλ. 1:25.000)																								
3	ΣΜΠΕ																								
4	ΕΛΕΓΧΟΣ- ΠΑΡΑΛΑΒΗ 1ου ΣΤΑΔΙΟΥ																								
5	2ο ΣΤΑΔΙΟ ΜΠΣ																								
6	ΠΡΟΚΑΤΑΡΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΓΕΩΛΟΓΙΚΗΣ ΚΑΤΑΛΛΗΛΟΤΗΤΑΣ (κλ. 1:10.000)																								
7	ΕΓΚΡΙΣΗ - ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΣΜΠΕ																								
8	ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ																								
9	ΜΕΛΕΤΗ ΠΡΟΣΩΡΙΝΗΣ ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΥΔΑΤΟΡΕΜΑΤΩΝ (εντός των νέων προς πολεοδόμηση περιοχών)																								
10	ΈΓΚΡΙΣΗ / ΟΡΙΣΤΙΚΗ ΠΑΡΑΛΑΒΗ 2ου ΣΤΑΔΙΟΥ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΜΕΛΕΤΗΣ																								

ΜΠΣ: Μελέτη Πολεοδομικού Σχεδιασμού

ΣΜΠΕ: Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων

Χάρτης Διοικητικής Διάρθρωσης της περιοχής του έργου

